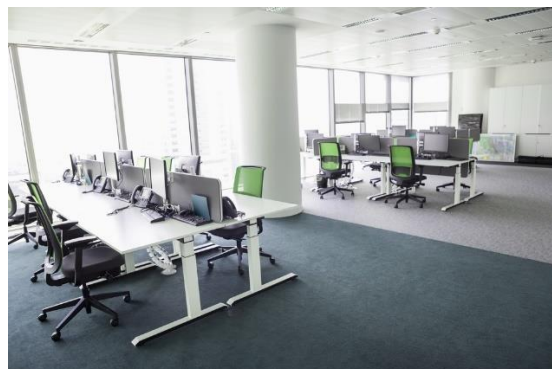

Koronasituasjonen på arbeidsplassen - veiledning

Hva må du som arbeidsgiver tenke på? Finans Norge har utarbeidet en veileder for arbeidsgivers håndtering av kolonisituasjonen på arbeidsplassen, herunder smittevern på arbeidsplassen.

Versjon pr. 27.10.20

I Finans Norges medlemsbedrifter har ca. 80 prosent av de ansatte arbeidet hjemmefra i månedene etter at myndighetenes tiltak mot koronaviruset ble iverksatt 12. mars d.å. Noen av bedriftene startet før sommeren gjenåpning av kontorene. I denne veilederen finner du bl.a. smitteverntiltak bedriften bør gjøre i forkant av en gradvis gjenåpning av aktiviteter på kontorene og løpende så lenge koronapandemien varer.

[Regjeringens regler fra 7. mai](#) for arbeidsgivere er at de bør sikre at de ansatte kan holde en avstand på minst én meter i hele arbeidstiden. [Helsedirektoratet har 14. august](#) anbefalt bruk av munnbind i jobbsammenheng der nærkontakt ansikt til ansikt (mindre enn én meter) ikke kan unngås.

I [regjeringens anbefaling per 10. august](#) er regjeringen klar på at arbeidsgivere må bidra til at halvparten så mange bruker kollektivtransport. Det kommer frem at arbeidsgivere bør legge til rette for bruk av hjemmekontor to - tre dager per uke for alle som har mulighet til det. Det anbefales forskjøvet arbeidstid for alle ansatte som ikke må være på jobb til normaltid, og som ikke har barn i skolepliktig alder eller barnehage. Hjemmekontordager bør spres jevnt utover de forskjellige dagene i uken. Formålet er bl.a. å unngå press på kollektivtrafikken. Møter bør holdes elektronisk så langt det lar seg gjøre.

[Regjeringens anbefaling per 26. oktober 2020](#) er at kommuner med høy smitte bør iverksette påbud om hjemmekontor for arbeidstakere med oppgaver som ikke krever fysisk oppmøte, hele eller deler av arbeidsuken.

Vi gjør også oppmerksom på at enkelte kommuner kan ha innført nærmere lokale retningslinjer om det å jobbe hjemmefra. Dette gjelder blant annet [Oslo kommune](#). For Oslo kommune er det fra [torsdag 29. oktober klokken 12](#) påbud om hjemmekontor så langt det er praktisk mulig. Videre innføres krav om at arbeidsgiver skal dokumentere at de ansatte har fått beskjed om at de skal ha hjemmekontor. Finans Norge oppfordrer våre medlemsbedrifter til å undersøke om det er iverksatt lokale retningslinjer som må hensyntas.

Det er anbefalt å bruke munnbind når det er vanskelig å holde én meters avstand. Dette gjelder f.eks. ved bruk av kollektivtransport til/fra jobb. [Helse Norge har laget en anbefaling og veileder om bruk av munnbind.](#)

I [Oslo kommune](#) oppfordres det til å unngå bruk av kollektivtransport. Dersom kollektivtransport likevel benyttes, skal det utvises særskilt oppmerksomhet på å følge gjeldende nasjonale regler og retningslinjer om smittevern, og ta særlig hensyn til medreisende. Når det ikke er mulig å holde én meters avstand til medreisende, skal reisende i kollektivtransporten bruke munnbind. Dette gjelder også på innendørs stasjonsområder. Både engangsmunnbind og tøyunnbind kan brukes.

Finans Norge har jevnlig kontakt med helsemyndighetene om relevante grep, tiltak, og endringer i lover og forskrifter. Myndighetene har den siste tiden utarbeidet veiledere for smittevern som er relevant for bedrifter, og som oppdateres løpende. Så langt er følgende veiledere utarbeidet:

- [Veileder om smittevern i kollektivtransporten, sist oppdatert 15. september 2020](#)
- [Veileder om hjemmekontor og arbeidsplasser, sist oppdatert 2. september 2020](#)

Sistnevnte veileder gir råd til bedrifter for når hjemmekontor bør anvendes og råd om hvordan arbeidsplassen bør tilrettelegges for å redusere smitterisiko.

Denne veilederen er i tråd med gjeldende råd fra myndighetene og oppdateres løpende. Veilederen er også i tråd med Arbeidstilsynets [utarbeidede råd](#) for tilbakeføring til arbeid for kontorarbeidsplasser. Det europeiske arbeidsmiljøorganet har også utarbeidet [en egen veileder for tilbakeføring](#).

I tillegg oppdaterer vi løpende vår Q&A. Der finner du svar bl.a. på følgende:

- [Hvilke smittebegrensende plikter har arbeidsgiver?](#)
- [Kan arbeidstaker nekte å komme på jobb grunnet redsel for, eller mistanke om smitte?](#)
- [Gjelder «forskrift om arbeid i arbeidstakers hjem» for de som jobber hjemmefra nå?](#)
- [Hva må vi tenke på overfor arbeidstakere som jobber hjemmefra?](#)

Hva gjør det aktuelt å gjenåpne?

Finans Norge anbefaler våre medlemsbedrifter å følge myndighetenes råd. Flere bedrifter kan ha et behov for å ta i bruk flere kontorplasser. Årsaken kan være:

- Hensynet til HMS, jf. arbeidsmiljøloven § 4-1
- Den ansatte er mer effektiv på kontoret enn i hjemmet på grunn av støy, utstyr, konsentrasjon, m.m.
- Den ansatte har en funksjon som sikkerhetsmessig ikke kan ivaretas ved arbeid utenfor kontoret, eller det er behov for tilgang til systemer som av sikkerhetshensyn kun kan benyttes ved kontoret
- Det er behov for fysisk infrastruktur, utstyr, eller annet som kun er tilgjengelig ved kontoret

- Andre relevante driftshensyn

Hvilke ansatte bør få tilgang på virksomhetens lokaler?

Det er viktig at arbeidsgiver foretar en nærmere vurdering for bruk av virksomhetens lokaler. Det vil for de fleste arbeidsgivere være nødvendig å prioritere hvem som kan møte på kontoret. Det kan enten skje i form av en rulleringsordning, eller en ordning hvor ansatte får tilgang på kontorlokalene etter en prioritering. Relevante momenter å vektlegge ved prioriteringen kan være blant annet:

- Den ansatte får ikke arbeidet hjemmefra, eller arbeid i virksomhetens lokaler er nødvendig av årsaker som nevnt ovenfor
- Den ansatte tilhører ikke risikogruppene
- Den ansatte kommer seg til og fra arbeidet helt eller delvis uten å benytte kollektivtransport
- Den ansatte har en arbeidsplass som muliggjør smittebegrensende tiltak og/eller har en arbeidsplass med nødvendig avstand til andre på kontoret

I Myndighetenes [veileder om smittevern i kollektivtransporten](#), sist oppdatert 15. september, gis det råd om smitteforebyggende tiltak og informasjon til reisende og råd til risikogrupper. I henhold til [Ruters retningslinjer](#) skal ikke kollektivtransport benyttes med mindre du må. Retningslinjene er at anbefalt avstand på én meter skal holdes, og dersom det ikke er mulig, skal munnbind brukes. Kapasiteten i kollektivtransporten er noe arbeidsgiver må ta i betraktning ved vurderingen av hvem som kan møte på kontoret til hvilke tider. Videre inneholder [veileder om hjemmekontor og arbeidsplasser](#), sist oppdatert 18. mai, en liste over vurderingspunkter for bruk av hjemmekontor som bør benyttes i arbeidsgivers arbeid med tilbakeføring.

Hva må arbeidsgiver tenke på før og etter delvis gjenåpning?

Arbeidsgiver har et ansvar for å sikre at ansatte og innleide har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Ansatte opplever situasjonen rundt koronaviruset forskjellig og kan ha ulike behov. Det er derfor viktig at arbeidsgiver tar individuelle hensyn ved en gjenåpning. God oppfølging gir mulighet til å iverksette relevante individuelle tiltak.

Arbeidsgiver må kartlegge og vurdere risikoen for smittefare og planlegge nødvendige tiltak. Kartleggingen og risikovurderingen, herunder beslutninger om tiltak skal drøftes med AMU/verneombud og tillitsvalgte. Det kan være hensiktsmessig å invitere til planlegging og risikovurdering i fellesskap.

Ansatte har også selv et ansvar for å gjennomføre smittebegrensende tiltak og følge myndighetens og arbeidsgivers retningslinjer og pålegg.

Hvilke tiltak som er relevante vil variere ut fra den konkrete kartleggingen og risikovurderingen, men overordnet kan vi anbefale følgende:

1. Planer og rutiner

Planer og rutiner for smittevern må jevnlig gjennomgås etter hvert som smittebildet utvikler seg og myndighetenes anbefalinger og reguleringer utvikles.

God planlegging og forberedelse gjør at bedriften er bedre stilt ved eventuell smittespredning i bedriften. Gode holdninger og vaner hos arbeidstakerne er viktig; arbeidsgiver må legge vekt på å skape dette. Arbeidstakerne må hele tiden få informasjon om gjeldende smitteverntiltak og -rutiner.

2. Arbeidstid og reisevei

- Finans Norge oppfordrer arbeidsgivere til å bidra med å redusere belastningen på kollektivtransporten i rushtiden. [NHO, Virke og Spekter](#) har utarbeidet forslag til fremgangsmåte for hvordan arbeidsgivere kan tilrettelegge for at færre ansatte bruker kollektivtransport i rushtiden, bl.a. ved å utarbeide en arbeidsreiseplan for arbeidstakerne.
- Fleksitidsordninger er utbredt i finans. Forsøk å få en enighet med de tillitsvalgte om å lempe på kjernetiden, slik at arbeidstakerne ikke behøver å reise til og fra jobb samtidig, og ikke i rushtiden. Det må her tas hensyn til at kollektivtransporten er begrenset iht. [veileder for smittevern i kollektivtransporten](#).
- Legg til rette for sykling, for eksempel gjennom trygg oppbevaring av sykler på arbeidsplassen mm.
- Ansatte som kan gå til jobb bør oppfordres til dette.
- Sørg for full utnyttelse/fornuftig prioritering av eventuelle parkeringsplasser ved virksomhetens lokaler.

3. Renhold og hygiene

Sørg for at renhold gjennomføres hyppigere enn vanlig. Fokuset må rettes særlig mot flater og gjenstander som hyppig berøres. Det vil særlig gjelde dører, rekkverk, håndtak, knapper og touchskjermer (kaffemaskiner, kjøleskap, heiser, telefoner, døråpnere, mm.) Det bør settes ut lett tilgjengelig såpe, håndsprit i dispensere (antibac) og søppeldunker. Husk at også disse berøres hyppig og må rengjøres.

Et nyttig tiltak kan være å henge opp plakater med informasjon om Covid-19, om håndhygiene, om virksomhetens tiltak, om hvem man skal forholde seg til for informasjon, m.m. [Her finner dere plakater fra myndighetene](#).

Vaskepersonalet får en økt belastning og må vurderes særskilt. Må det settes inn flere personer? Kan arbeidstakerne bidra ved å sørge for å holde plassen sin ryddig?

4. Kjøkken og kantine

Kantinetilbudet bør tilpasses slik at risikoen minimeres.

- Buffet bør unngås (forbudet mot buffet ble opphevet 15. juli d.å.)

- Vurder engangsservise og oppfordre til å ta med egen mat (matpakke).
- Flater som berøres av alle (knapper på drikkeautomater (jus, melk og kaffe), betalingsterminaler, salt- og pepperbøsser) må hyppig rengjøres.
- Lunsjen bør deles opp slik at man kan besøke kantinen i puljer. Arbeidstakere som vanligvis ikke treffes, bør spise til forskjellige tider. Også i spisepausen må regler om avstand opprettholdes.
- Vurder om apparater som utgjør en smitterisiko bør stenges i en periode. Det vil særlig gjelde kaffemaskin, kjøleskap, mm.
- Kantinepersonell har opplæring i og innfører hensiktsmessige hygienerutiner og renhold, for. eks bruk av hansker ved tilberedning.

Dersom hensynet til smittevern gjør det vanskelig å opprettholde et forsvarlig kantinetilbud bør det vurderes å holde kantinen midlertidig stengt.

I virksomheter med kjøkkenbenk/krok i kontorområdet, bør det påses at det er retningslinjer på hvem som skal rengjøre og rydde, hvilke flater som skal vaskes, om det skal benyttes engangshansker, hvilke rengjøringsmidler som skal anvendes etc.

5. Unngå kontakt

Fysiske møter bør i størst mulig grad settes på vent. Hvis de må gjennomføres må regler om avstand overholdes, saker prioriteres, og antall deltakere begrenses. Deltakere i møtet bør kunne dokumenteres senere, med tanke på eventuelt behov ved smittespredning.

I etasjer med mange ansatte, bør det vurderes om **lokalene kan tilpasses** slik at man minimerer smitterisiko, for eksempel ved å bruke en dør som inngang og en annen som utgang, en trapp opp og en annen ned, mm. Det bør oppfordres til at heis ikke benyttes unødig. Fjern eventuelle flaskehals og steder som kan skape kødannelse.

Arbeidstakernes plasser må tilrettelegges slik at man kan opprettholde anbefalt minimumsavstand gjennom arbeidsdagen. Pr. i dag er avstandskravet én meter. Arbeidsgiver bør imidlertid også vurdere å ta i betraktning reglene for karantene. Har man hatt mindre enn to meters avstand i mer enn 15 minutter sammenhengende med en person som er bekreftet syk med covid-19, så er dette definert som nærkontakt. En slik nærkontakt vil utløse karantene. Det kan derfor være hensiktsmessig å forholde seg til en avstand på to meter gjennom arbeidsdagen.

Skillevegger og andre midlertidige sperringer kan benyttes, men sørg for at disse er solide og ikke utgjør noen selvstendig HMS-risiko. Er det åpent kontorlandskap, må én -meters regelen etterleves. I tillegg må det gjøres en helhetlig vurdering av hvor mange ansatte det skal være i landskapet til enhver tid. I praksis anbefales det ordninger som gjør at færre enn normalt er til stede til enhver tid.

Unngå «free seating», delte arbeidsplasser. Alle bør ha tilgang på en fast arbeidsplass og egen PC med utstyr (mus, tastatur, mm.).

Om bedriften har **treningsrom** bør dette fortsatt holdes lukket. Behov for **garderobe** bør vurderes særskilt. Dersom ansatte sykler eller går/løper til jobb og trenger å bruke garderobe bør det innføres klare retningslinjer på bruk, for eks. begrensninger på antall brukere på samme tid, ekstra renhold etc. Det må sørges for at det er tilstrekkelig med såpe, håndsprit i dispensere, papirtørkepapir og søppelbøtter. Eventuell lufthåndtørker bør kobles fra.

Varelevering utgjør en mulig smittekilde og bør inntas i risikovurderingen.

6. Plan for tiltak ved smitte hos ansatt og spredning på arbeidsplassen

Ansatte som har symptomer på Covid-19 og/eller mistenker å ha vært i kontakt med smitte, eller som er i karantene eller isolasjon (uten behov for sykemelding), skal jobbe hjemmefra.

Ansatte som utvikler symptomer på Covid-19 mens de er på arbeidsplassen må umiddelbart holde avstand til andre og reise fra arbeidsplassen straks. Reisen fra arbeidsplassen bør ikke skje med kollektivtransport. [Helsedirektoratet anbefaler](#) at personer som er smittet eller har symptomer på Covid-19, og må bryte sin selvisolasjon for å transporteres til og fra helseinstitusjon eller teststasjon, skal bruke munnbind. Ansatte som utvikler symptomer på Covid-19 mens de er på arbeidsplassen bør dermed benytte munnbind på reisen fra jobb. [Arbeidstilsynets råd](#) er også bruk av munnbind i slike situasjoner. Arbeidsgiver bør påse at det finnes munnbind på arbeidsplassen til slike formål. [For kollektivreiser i Oslo, skal munnbind uansett brukes hvis det ikke er mulig å holde én meters avstand.](#) Ansatte som har symptomer på Covid-19 eller mistenker å ha vært i kontakt med smitte, kan pålegges å informere arbeidsgiver om dette, samt gi informasjon om hvem den ansatte har vært i nærheten av og hvilke områder den ansatte har vært i (håndtak, servant, kjøkkenkrok, heisknapper o.l.), for å bidra til smittesporing.

Områdene den ansatte har vært i skal desinfiseres.

Ansatte som har vært i nærkontakt med den smittede (nærmere enn to meter over 15 minutter), skal i karantene. Arbeidsgiver må derfor informere andre ansatte som har hatt nærkontakt med den smittede. Så langt det ikke er nødvendig for å sikre forsvarlig smittesporing, skal det ikke opplyses om navnet til den smittede.

For å kunne gjennomføre hensiktsmessig smittesporing, må bedriften ha oversikt over hvem som har vært til stede på arbeidsplassen. Smittesporing kan gjennomføres på ulike måter, f.eks.:

- Benytte informasjon fra systemet for adgangskort
- Rutine hvor ansatte informerer nærmeste leder når vedkommende befinner seg på arbeidsplassen

Smittesporing, herunder hvilke tiltak/system som skal benyttes for dette bør inngå i bedriftens risikovurdering og drøftes med de tillitsvalgte. Fordi slik registrering er et kontrolltiltak og innebærer behandling av personopplysninger, er det Finans Norges anbefaling at det kommer frem av risikovurderingen at kontrolltiltaket har saklig grunn, og at det ikke innebærer en uforholdsmessig belastning for arbeidstakeren, jf. reglene i arbeidsmiljøloven kapittel 9 og personvernforordningen.

7. Hva må arbeidstakerne tenke på?

Arbeidstakerne må gjøres kjent med gjeldende smittevernsrutiner og -regler i bedriften, og bør få en oppfriskning i disse ved gjenåpning/retur til arbeidsplassen. Bruk intranett eller liknende kommunikasjonskanaler.

Rådene om personlig smittevern må følges:

- Grundig håndvask (minst 20 sekunder) eller håndsprit (antibac) benyttes hyppig gjennom dagen, og hver gang man beveger seg fra et område til et annet (inn/ut fra arbeidsplassen, til kantine, heis, kopimaskin, mm.)
- Hold deg hjemme hvis du ikke er frisk; følg myndighetenes råd og informer arbeidsgiver snarest mulig
- Ikke ta på ansiktet unødig
- Rengjør tastatur, mus, mobiltelefon, nettbrett og touchskjerm ofte med hensiktsmessige midler
- Hold minst én meters avstand til andre
- Unngå håndhilsning

**